

PROGRAMA

Dia 17 de maig, divendres

- 18.30 h Benvinguda i presentació de les Jornades
- 18.40 h Paraules d'obertura, a càrrec de **JOSEP PONS FRAGA**, editor del diari *Menorca*
- 18.55 h Ponència de **JUAN C. GARCÍA REYES**:
Sota moltes senyeres: la vida i el temps de Sadurní Ximénez 1853-1933
- 19.30 h Ponència de **JOAN A. SOLANS HUGUET**:
Enquadrament de la família de Sadurní Ximénez. El viatge del Catalònia de 1923 i el llibre de l'editorial Plon l'*Asie mineure en ruines*
- 20.00 h Ponència de **BLANCA RIPOLL SINTES**:
Sense embuts: la corresponsalia de Sadurní Ximénez per a *La Vanguardia* (1914-1928)
- 20.30 h Fi de la sessió

Dia 18 de maig, dissabte

- 11.00 h Ponència de **MIQUEL À. LIMÓN PONS**:
Sadurní Ximénez: renovador de la cronística de guerra
- 11.30 h Ponència de **CARLES CARRERAS VERDAGUER**:
Sadurní Ximénez: els seus textos i els seus contextos
- 12.00 h Ponència de **JOAN CANTAVELLA BLASCO**:
Cròniques de Ximénez al *Heraldo de Madrid*: su observatorio en Grecia
- 12.30 h Conclusions i debat general

Durant les jornades hi haurà una exposició de llibres escrits per Sadurní Ximénez, o bé que parlen d'ell. Finalment, a la cloenda es projectarà una singular col·lecció de retrats del periodista, que faran avinent la seva vida singular i apassionant.

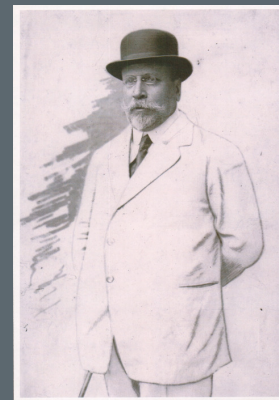
La assistència a les Jornades és gratuïta i oberta al públic interessat. No cal inscripció prèvia

I JORNADES DE PREMSA I PERIODISTES DE MENORCA

Sadurní Ximénez,
una vida buscant la notícia

dies 17 i 18 de maig de 2019

Can Victori, seu de l'IME
Camí des Castell, 28, Maó

Organitza: Secció de Ciències Socials

Presentació

La història, les ciències i la societat menorquines han estat prolixament estudiades des de molts vessants, amb una constància i profunditat com potser no es dona en altres territoris similars. La riquesa acumulada és amplíssima, fins i tot elogiada per corporacions científiques i per intel·lectuals de renom.

Hi ha, però, un camp de coneixement que, ara com ara, no ha gaudit de la fortuna de les disciplines, diguem-ne, clàssiques. És aquella que fa referència a la premsa i al periodisme, amb tot el conjunt de fruits gens minso que hi han aportat molts menorquins dedicats a l'ofici de la comunicació social, específicament a la de caràcter periodístic. Des de l'aparició de la primera publicació periòdica de Menorca el 1811, amb el *Semanario de la Isla de Menorca*, i fins al dia d'avui, són ben bé quatre-centes les capçaleres editades: actualment, però s'hi han d'incorporar, els repertoris a què estan donant lloc els mitjans radiofònics, els audiovisuals i els de circulació *on line*.

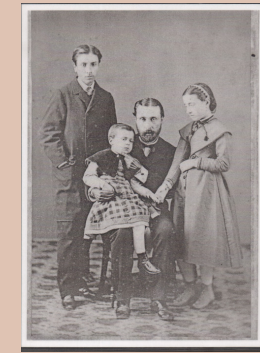
A la vegada, a Menorca, no hi han mancat figures de la màxima importància que han forjat obres periodístiques dutes a terme des de fora de l'illa. Per tant, inserits en altres models comunicacionals d'abast estatal, sense que hi manquin casos de gran vàlua en el periodisme internacional. Un nom excel·lit dins aquestes coordenades és la del periodista maonès Sadurní Ximénez Enrich (1853-1933).

En efecte, d'una arcaica producció de fulls noticiosos mitjançant les caixes de plom a començament del Vuit-cents a la comunicació més contemporània de la «societat xarxa», Menorca constitueix un camp massa poc explorat per la investigació. Sembla aconsellable, idò, invertir el signe del fenomen i començar a treballar una sistemàtica per a la recerca en comunicació social.

Aquesta és la intenció que plana damunt el fet de voler instituir unes jornades anuals de premsa i periodistes de Menorca. Es fa ben necessari que comencem a omplir els buits, inclosos els buits d'una escassa llista d'investigadors sobre la matèria.

I, tanmateix, hem de recordar alguns noms ben estimables, que ens eviten una consideració massa absoluta de la manca d'estudiosos del nostre periodisme.

En tenim uns quants de contemporanis que han actuat de pioners en la recerca periodística, i en relació als quals també volem tenir un bon gest de recordança en el marc de les Jornades. Ens referim, no cal dir-ho, a Lluís Alemany Vich, el primer a bastir el repertori hemerogràfic complert de Menorca (Premi Ateneu de 1974), el qual, a la vegada, venia a millorar un assaig que havia endegat el bibliotecari de Maó Camilo Vilaverde García (1933). També ens recordam del nom de Germà Coll Mesquida, traspasat tot just fa un any a Felanitx, que havia donat a llum alguns estudis analítics de la premsa menorquina.

En conseqüència, l'Institut Menorquí d'Estudis (IME) convoca per primera vegada unes jornades sobre Premsa i Periodistes de Menorca, sota la codirecció de Joan Cantavella Blasco i Miquel Àngel Limón Pons, membres tots dos de la Secció de Ciències Socials.

Queden concebudes amb un esperit de continuïtat per tal d'abordar l'estudi de les èpoques, els mitjans i les figures més notables. En aquesta primera convocatòria l'atenció es fixarà en la personalitat excepcional de Sadurní Ximénez, un tipus sempre àgil i sòlid a l'hora d'interpretar els esdeveniments de les nacions més properes i més allunyades de la segona meitat del segle XIX, a través d'una excel·lent cronística que inclou el corresponsalisme de guerra més modern i més renovat del període que li tocà de viure, entre la tercera guerra carlina espanyola, la Primera Guerra d'Orient, el colonialisme africà, la Revolució Russa i l'Europa d'entreguerres. Formen, tot plegat, un seguit de matèries periodístiques sobre les quals una opinió pública espanyola encara incipient ho desconeixia gairebé tot, i sobre la qual Ximénez va ser un bon testimoni de premsa. La seva fou, no cal dubtar-ho, «una vida apassionant que va córrer darrere la notícia», i és al voltant d'ella que les jornades voldran centrar l'atenció. Diversos investigadors donaran compte de les activitats que Sadurní Ximénez va portar a terme arreu d'Europa, d'Orient a Occident, i a tota la geografia del nord d'Àfrica des de les costes mediterrànies del Magrib a les atlàntiques del Marroc, per mitjà de les abundants cròniques que va escriure per als diaris i setmanaris espanyols.

Les jornades, que tindran lloc els dies 17 i 18 de maig de 2019 en dues sessions de divendres i dissabte, resten obertes a qualsevol estudiós que desitgi aportar algun treball de recerca al voltant de la singular figura de Ximénez, i també, en general, al tema de la renovació de la cronística de premsa a cavall del XIX i la primera tombada del XX.